

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จะกล่าวถึงประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ คือคณะบุคคลในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ บุคคลในคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ในเขตการศึกษา 3 จำนวน 80 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) (1967 : 886 อ้างจาก ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 260)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน .05

แทนค่า $n = 80$ คน

2.2 เทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทของคณะกรรมการ ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 8 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของคณะกรรมการ

ประเภทของคณะกรรมการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กรรมการโดยตำแหน่ง	69	55
กรรมการผู้แทนหัวหน้าสถานศึกษา	10	8
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	21	17
รวม	100	80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยหลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล โครงสร้างคณะกรรมการ การศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม บทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อบทบาทของคณะกรรมการ การศาสนา และการวัฒนธรรม จังหวัด รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสร้างคำถามตามหลักการเขียนแบบสอบถามให้ครอบคลุม บทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ทั้ง 8 ด้าน แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

1.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับประเภท คุณวุฒิ และพื้นที่ปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด

1.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert's Scale) จำนวน 32 ข้อ ถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด 8 ด้าน ดังนี้

1.2.1 การพิจารณาเสนอแนะให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม มีข้อบ่งชี้เกี่ยวกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ การวางแผน การพิจารณาแผน การประสานแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการประเมินผล

1.2.2 การกำหนดมาตรการให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีการใช้ทรัพยากร และหมักกำลังในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม มีข้อบ่งชี้ การกำหนดแนวทางและมาตรการ การกำหนดยุทธวิธีในการปฏิบัติงาน การประสานงาน มนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2.3 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประเภทเงินอุดหนุนที่จังหวัดได้รับเพื่อกิจการเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม มีข้อบ่งชี้เกี่ยวกับวิธีการงบประมาณ กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม

1.2.4 การกำกับ เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และสถานศึกษา มีข้อบ่งชี้การกำกับ เร่งรัด การติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานและสถานศึกษา ตามนโยบายของจังหวัด กระทรวงและรัฐบาล

1.2.5 การเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ในจังหวัด ขอบข่ายการหาแนวทางแก้ปัญหาพร้อมกัน เพื่อให้งานต่าง ๆ เป็นไปตามโครงการ แผนงาน และนโยบาย

1.2.6 การจัดให้มีการศึกษา สืบสวน วิจัย วิเคราะห์และทบทวน เพื่อนำผลมาปรับปรุง การพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ขอบข่ายจัดให้มีการศึกษา สืบสวน วิเคราะห์ และทบทวนการทำงานทุกขั้นตอนเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของจังหวัด

1.2.7 การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานเฉพาะกิจตามที่เห็นสมควร ขอบข่ายการ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย

1.2.8 การปฏิบัติงานอื่นที่กระทรวงมอบหมายขอบข่ายการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการขยาย โอกาสทางการศึกษา การศึกษาเพื่ออาชีพ ประชาธิปไตยในโรงเรียน การพัฒนาระบบบริหาร

การตรวจให้คะแนนจากแบบสอบถามในตอนที 2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

ตอบมากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
ตอบมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ตอบปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
ตอบน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
ตอบน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

การแปลผล ทำโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ตามแนวคิดของ วัน เดชพิชัย (2532 : 11) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.00 - 1.49	อยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	1.50 - 2.49	อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	2.50 - 3.49	อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	3.50 - 4.49	อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	ระหว่าง	4.50 - 5.00	อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทและข้อคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด โดยเสรี

2. วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ค้นคว้า ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด จากระเบียบ คำสั่ง และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษารูปแบบสอบถามของ อาทิตย์ เส้นหัด (2536 : ภาคผนวก) เกลย เครือเนียม (2525 : ภาคผนวก) ชม จรุงพุดกม (2525 : ภาคผนวก) และรัฐศิริชด์ เอกปริญญา (2527 : ภาคผนวก) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยจะพัฒนาคุณภาพเครื่องมือโดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมด้าน โครงสร้างและเนื้อหา พร้อมทั้งรับข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161 อ้างจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 171)

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้แล้วไปปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด 5 จังหวัด ในเขตการศึกษา 3
2. ผู้วิจัยไปส่งแบบสอบถามแก่คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 3 ด้วยตนเอง
3. รอเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละจังหวัด และรวบรวมข้อมูลจากทุกจังหวัดด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science) ประมวลผลและคำนวณค่าสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (%) ของผู้ตอบแบบสอบถามตามประเภท คุณวุฒิ และพื้นที่ปฏิบัติงาน
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด เป็นรายชื่อและรายด้านทั้ง 8 ด้าน
3. เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ที่มีประเภท คุณวุฒิ และพื้นที่ปฏิบัติงานต่างกัน โดยทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) และมีการทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe Method) เมื่อพบว่าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมจังหวัด ทั้ง 8 ด้าน โดยการจัดประเภทข้อคำตอบเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ

1.2 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้ (Norusis, 1990 : B-86)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

X_i แทน ข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

(ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

1.4 หาค่าความแปรปรวน โดยใช้สูตรดังนี้ (Norusis, 1990 : B-86)

$$S^2 = \frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2}{N-1}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

X_i แทน ข้อมูลแต่ละตัว

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนข้อมูล

2. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที่ ชนิดกลุ่มไม่ขึ้นต่อกัน ใช้สูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 84)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตการันต์แจกแจงแบบ t

เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน สำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้สูตร ดังนี้ (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่จะใช้ในการพิจารณา

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

4. การทดสอบเปรียบเทียบพหุคูณ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ่ โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 119)

$$S = \sqrt{(k-1)F_{(\alpha, df_1, df_2)}} \sqrt{MS_E \left[\frac{\sum_{j=1}^k (C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าวิกฤตแบบเชฟเฟ่
	P	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	$\alpha : df_1, df_2$	แทน ค่าเอฟที่ได้จากตารางการแจกแจงเอฟ (F-test)
	df_1	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	df_2	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระสำหรับการแปรปรวนภายในกลุ่ม
	MS_E	แทน ค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อน
	n_j	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม
	c_j	แทน สัมประสิทธิ์ของการเปรียบเทียบ (Contrast)

5. สถิติสำหรับตรวจสอบแบบสอบถาม

คำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527 : 69)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อความนั้นกับประเด็นหลักของปัญหา
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาแต่ละข้อ
	N	แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6. สถิติสำหรับการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตรดังนี้ (Edwards, 1957 : 152-154 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 185)

$$t = \frac{(\bar{X}_H - \bar{X}_L)}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	$\bar{X}_H$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	s_H^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
	s_L^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

7. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรดังนี้ (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
	s_i^2	แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน ค่าความแปรปรวนของข้อมูลทั้งฉบับ